

УДК 378:81.243

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/60-2-37>

Мар'яна КАЩУК,

orcid.org/0000-0001-5881-3280

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення

Львівського державного університету внутрішніх справ

(Львів, Україна) m_kashchuk@ukr.net

Тетяна ЛИПЧЕНКО,

orcid.org/0000-0003-0173-3372

викладачка кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення

Львівського державного університету внутрішніх справ

(Львів, Україна) tetyanalypchenko@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

У процесі вивчення іноземної мови взагалі і професійного спрямування зокрема вважаємо доцільним поряд з базовим підручником використовувати автентичні матеріали різного характеру, які пов'язані з темами професійного спрямування, але водночас вирізняються своєю функціональністю, актуальністю, реальним застосуванням у ситуаціях повсякденного життя, позаяк вони надають можливість здобувачам вищої освіти відчувати атмосферу реального середовища серед носіїв мови. Це матеріал, взятий з реального життя, з оригінальних джерел, який характеризується природністю лексичного наповнення та граматичних форм, показує колорит та особливості народу, мова якого вивчається. Багата мова, що міститься в автентичних матеріалах, є джерелом вхідного мовного матеріалу, необхідного для засвоєння здобувачами вищої освіти.

У статті розкрито деякі особливості використання автентичних текстів та інших автентичних матеріалів у процесі вивчення іноземної мови, в тому числі іноземної мови професійного спрямування. Проаналізовано різні види автентичних матеріалів. Визначено поняття «автентичний матеріал». Розкрито значення автентичних матеріалів під час вивчення іноземної мови. Наголошено на можливості застосування автентичних матеріалів для удосконалення усіх видів мовленнєвої діяльності (читання, говоріння, аудіювання, написання). Наведено численні переваги автентичних матеріалів, що свідчить про доцільність їх використання у навчальному процесі (автентичні матеріали надають точні приклади того, як мову використовують її носії; вони є з реального життя, більш неформальні, соціально орієнтовані та широко вживані, і можуть бути цінним доповненням до навчального матеріалу у підручниках; автентичні матеріали мають неабияку освітню і просвітницьку цінність, оскільки вони інформують здобувачів вищої освіти про те, що відбувається у світі загалом і у їх професійній сфері зокрема; вони позитивно впливають на здобувачів вищої освіти, таким чином підвищуючи їх мотивацію до вивчення іноземної мови).

Ключові слова: *автентичний матеріал, автентичний текст, іноземна мова, здобувач вищої освіти.*

Maryana KASHCHUK,

orcid.org/0000-0001-5881-3280

Candidate of Pedagogical Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages and Culture of Professional Speech

Lviv State University of Internal Affairs

(Lviv, Ukraine) m_kashchuk@ukr.net

Tetiana LYPCHENKO,

orcid.org/0000-0003-0173-3372

Lecturer at the Department of Foreign Languages and Culture of Professional Speech

Lviv State University of Internal Affairs

(Lviv, Ukraine) tetyanalypchenko@ukr.net

PECULIARITIES OF USING AUTHENTIC TEXTS WHEN LEARNING A PROFESSIONALLY-ORIENTED FOREIGN LANGUAGE

In the process of learning a foreign language in general and a professionally-oriented language in particular, we consider it expedient to use, along with the basic textbook, authentic materials of a different nature, which are related

to the topics of the professional direction, but at the same time are distinguished by their functionality, relevance, real application in everyday life situations, since they provide the applicants for higher education with the opportunity to experience the atmosphere of a real environment among native speakers. This is material taken from real life, from original sources, which is characterized by the naturalness of lexical content and grammatical forms, shows the color and peculiarities of the people whose language is being studied. The rich language contained in authentic materials is a source of input language material necessary for acquisition by higher education applicants.

The article reveals some features of the use of authentic texts and other authentic materials in the process of learning a foreign language, including a foreign language of professional orientation. Various types of authentic materials are analyzed. The concept of "authentic material" is defined. The importance of authentic materials during foreign language learning is revealed. Emphasis is placed on the possibility of using authentic materials to improve all types of speech activity (reading, speaking, listening, writing). Numerous advantages of authentic materials are given, which indicates the expediency of their use in the educational process (authentic materials provide accurate examples of how the language is used by its speakers; they are from real life, more informal, socially oriented and widely used, and can be a valuable addition to educational material in textbooks; authentic materials have great educational value, as they inform applicants for higher education about what is happening in the world in general and in their professional field in particular; they have a positive effect on higher education applicants, thus increasing their motivation to study a foreign language).

Key words: authentic material, authentic text, foreign language, applicant for higher education.

Постановка проблеми. У практиці викладання іноземної мови, зокрема професійного спрямування, у закладах вищої освіти викладачі доволі часто стикаються з проблемою, коли здобувачі вищої освіти не сприймають тексти із запропонованих їм підручників і навчальних посібників, вважаючи їх неактуальними і нецікавими. Як наслідок, вони не проявляють ентузіазму в читанні та подальших обговореннях проблематики текстів. Повністю знайти альтернативу підручникам і посібникам, укладеним відповідно до Програми навчальної дисципліни, неможливо, адже укладачі враховують усі аспекти мови, включаючи граматику і необхідну фахову лексику, а також розробляють численні типи завдань, які спрямовані на удосконалення різних видів мовленнєвої діяльності. Проблема пошуку цікавих методів викладання і вивчення іноземної мови професійного спрямування була і надалі залишається відкритою у методиці викладання іноземних мов у закладах вищої освіти, що і зумовлює актуальність нашого дослідження. У зв'язку з цим, вважаємо доцільним поряд з базовим підручником використовувати в навчальному процесі автентичні матеріали різного характеру, які пов'язані з темами професійного спрямування, але водночас вирізняються своєю функціональністю, актуальністю, реальним застосуванням у ситуаціях повсякденного життя, позаяк вони надають можливість здобувачам вищої освіти відчувати атмосферу реального середовища серед носіїв мови. На нашу думку, саме почергово використовуючи автентичні матеріали і підручники, можна найкраще досягти цілей, викладених у навчальній програмі.

Аналіз досліджень. Чимало вітчизняних і зарубіжних науковців досліджували і надалі продовжують досліджувати методичні аспекти використання автентичних текстів при вивченні

іноземної мови взагалі, так і іноземної мови професійного спрямування.

Зокрема, А. Нипадимка і Н. Сарновська обґрунтовують важливість автентичних текстів в навчанні іноземним мовам майбутніх фахівців-міжнародників, розкриваючи переваги автентичних вправ для розвитку вільної і живої комунікації (Нипадимка, Сарновська, 2016: 84).

І. Коломійчук розглядає автентичні матеріали як ефективний засіб забезпечення соціокультурного спрямування процесу навчання іноземної мови (Коломійчук, 2017).

Функції, види і змістові аспекти автентичності навчальних текстів у процесі формування іншомовної компетенції студентів закладів вищої освіти описали у своїх дослідженнях О. Загородня, Т. Лугова і М. Михайлюк. До того ж, дослідниці виділяють етапи роботи з автентичним текстом, кожен з яких передбачає виконання різноманітних завдань і досягнення певних цілей (Загородня, Лугова, Михайлюк, 2021).

К. Daskalos і J.-J. Ling акцентують на важливості правильного відбору текстів відповідно до мотивації студентів. На основі опитувань, проведених серед студентів щодо їх ставлення до автентичних текстів та до навчальних підручників, дослідники зробили висновок, що перевага залишається за автентичними текстами, які сприяють активній атмосфері в навчальному процесі (Daskalos, Ling, 2005: 3).

Метою досліджень S.-I. Ciornei та T.-A. Dina є встановлення зв'язку між використанням автентичних текстів і вдосконаленням комунікативних здібностей, а також визначення типів автентичних текстів, які сприяють успішному навчанню учнів та розумінню цільової культури (Ciornei, Dina, 2015).

Метою нашого дослідження є розкрити особливості використання автентичних текстів та

інших автентичних матеріалів у процесі вивчення іноземної мови, в тому числі іноземної мови професійного спрямування.

Виклад основного матеріалу. Методика викладання іноземних мов відстоює необхідність викладати мову в контексті, адже контекст – це "загальне середовище, в якому розгортається мова", тобто його п'ять вимірів – лінгвістичний, ситуативний, інтерактивний, культурний та інтертекстуальний – формуються людьми в діалозі, в "різноманітних ролях і статусах" (Ciornei, Dina, 2015: 274). Вивчення будь-якої іноземної мови не зводиться лише до заучування великого обсягу навчального матеріалу, а повинне бути орієнтоване на оволодіння навичками «живої» мови, мови, яка використовується у ситуаціях повсякденного побутового чи фахового спілкування.

Власне автентичний матеріал – це той матеріал іноземною мовою, який не створювався спеціально для вивчення іноземної мови і для проведення занять з іноземної мови. Це матеріал, взятий з реального життя, з оригінальних джерел, які характеризуються природністю лексичного наповнення та граматичних форм, показують колорит та особливості народу, мова якого вивчається. Автентичні матеріали можуть слугувати нагадуванням учням чи здобувачам вищої освіти про те, що існує ціла група населення, яка використовує мову, що вивчається, у повсякденному житті. Багата мова, що міститься в автентичних матеріалах, є джерелом вхідного мовного матеріалу, необхідного для засвоєння здобувачами вищої освіти.

Автентичні тексти слід вводити в навчальний процес, оскільки мова автентичного матеріалу не спрощена жодним чином. Згідно з Оксфордським словником англійської мови, термін "автентичний" має таке значення: "з безперечного джерела або оригінального походження, а не копія; справжній" (The Oxford Dictionary of English, 2005).

Термін "автентичний" був використаний як реакція на сфабриковану штучну мову, яка здебільшого використовується в навчальних діалогах та підручниках, які використовують у навчальному процесі. Цей термін означає використання мови таким способом, який природно зустрічається в суспільстві і відображає культуру країни, мова якої вивчається. Наприклад, сленг та ідіоми, які рідко використовуються в підручниках, можуть з'являтися в автентичному матеріалі (Daskalos, Ling, 2005: 11).

Автентичні матеріали – це матеріали, які природним чином виникли в результаті взаємодії між носіями мови, що вивчається, і можуть бути використані для покращення навичок читання студен-

тів, а також для створення навчальних матеріалів, що покращують навички розуміння прочитаного та знайомлять їх з реальною мовою, з якою вони зіткнуться в реальному світі (Nazifah, 2016: 8).

На нашу думку, автентичні тексти можна ефективно використовувати не лише для розвитку навичок читання, як зазначено вище, але й для удосконалення інших видів мовленнєвої діяльності, зокрема аудіювання і говоріння.

Вибір тексту дуже важливий і велика роль у правильному відборі автентичного матеріалу покладається на професіоналізм викладача, його вміння мотивувати і підготувати здобувачів вищої освіти до так званого «навчання із задоволенням». Сьогодні багато викладачів усвідомили, що автентичні тексти мають мотивуючий вплив на студентів. Наприклад, газетна стаття чи інтерв'ю можуть сприйматися як більш яскраві або "реальніші", ніж тексти, які можна знайти в підручниках. З нашого практичного досвіду, як один із видів автентичних матеріалів, можемо рекомендувати використання відео матеріалів TED Talks, які пропонують короткі лекції-доповіді на актуальні проблеми сьогодення з різних галузей життя за участю експертів-доповідачів. На нашу думку, це один з найефективніших методів удосконалення аудіювання, оскільки це не просто аудіо-запис навчального матеріалу у підручнику, це приклад живої англійської мови з її темпом, словником, акцентом, наголосами, мімікою і жестами спікерів, які доповідають. До того ж, доповіді TED Talks мають значний мотиваційний вплив на здобувачів вищої освіти, оскільки дають багато можливостей для навчання публічним виступам, розвивають критичне мислення, а також мають значний інформативний характер, що надає можливість здобувачам вищої освіти дізнатися багато нового і цікавого у царині їх професійного спрямування (Кашук, Липченко, 2022: 180). У своїй педагогічній практиці ми широко використовуємо відео матеріали TED Talks на заняттях із здобувачами вищої освіти різних спеціальностей, добираючи відповідний матеріал для кожного фаху, і обов'язково враховуючи рівень іноземної мови в кожній окремій академічній групі.

У процесі відбору автентичних текстів з навчальною метою, ми вважаємо доречним звертати увагу не лише на змістовне наповнення тексту, але й на лексичне наповнення. Оволодіння хорошим словниковим запасом, в тому числі зі свого фаху, допоможе здобувачам вищої освіти у всіх аспектах спілкування, покращить їхнє читання та аудіювання, і дозволить їм краще говорити і писати, а також допоможе їм досягти успіху

у професійній сфері. Тому використання автентичних матеріалів є незамінним способом засвоєння нових слів і збагачення словникового запасу взагалі (Ruiz, Molinero: 189).

Окрім вище зазначених відео матеріалів TED Talks, існує чимало різних джерел автентичних матеріалів, які можна знайти у літературі, в мережі Інтернет, в засобах масової інформації тощо.

Сюди належать, зокрема, книги та журнальні статті, написані дослідниками з метою інформування фахівців про останні досягнення в їхній конкретній галузі. Звичайно, викладачеві доведеться вибирати певний розділ, параграф чи уривок, оскільки в іншому випадку робота з ними на занятті займе дуже багато часу і може сприяти демотивації здобувачів вищої освіти. Також викладачі мають у своєму розпорядженні WWW як джерело інформації, де міжкультурна обізнаність відіграє важливу роль в обміні інформацією. У ньому міститься велика кількість текстів і джерел, які часто є дуже корисними, але які потрібно ретельно відбирати, щоб створити цікавий і корисний матеріал. Працюючи з Інтернетом, важливо розробляти завдання, в яких сенс є центральним, а не просто пропонувати здобувачам вищої освіти тексти для читання. Цікавими та цінними з нашого практичного досвіду є оголошення та телевізійні рекламні ролики з певного фаху, оскільки вони короткі і не містять великої кількості надлишкової інформації (Ruiz, Molinero: 187-188). До того ж, такі види автентичних матеріалів можна використовувати різними способами, розробивши до них численні вправи, спрямовані на розвиток комунікативних навичок (наприклад, обговорити зі здобувачами вищої освіти, на яку б рекламу чи оголошення вони б звернули увагу і чому; провести рольову гру між рекламодавцем і тим, хто зацікавлений у даному оголошенні; на базі поданих оголошень і реклам придумати свою рекламу чи оголошення з того чи іншого фаху тощо). До інших видів автентичних матеріалів належать також аудіо матеріали (радіопередачі, пісні тощо), відео матеріали (фільми, інтерактивні відео, телепередачі, інтерв'ю тощо).

Враховуючи різноманітність автентичних матеріалів і їх застосування в процесі вивчення іноземних мов, можемо виділити їх значні пере-

ваги, які сприяють ефективному і результативному удосконаленню мови здобувачами вищої освіти.

По-перше, автентичні матеріали надають точні приклади того, як мову використовують її носії. З автентичними текстами здобувачі вищої освіти отримують слова та вирази, які використовуються в реальних життєвих контекстах. Тому, коли вони стикаються з подібними ситуаціями, вони краще справляються в неформальному спілкуванні.

По-друге, матеріали з реального життя є більш неформальними, соціально орієнтованими та широко вживаними. Вони можуть бути цінним доповненням до навчального матеріалу у підручниках.

По-третє, використання автентичних текстів має неабияке значення при навчанні аудіюванню, оскільки розуміння "автентичної мови є метою практично всіх тих, хто вивчає мову" (Ciornei, Dina, 2015: 277).

Автентичні матеріали мають неабияку освітню і просвітницьку цінність, оскільки вони інформують здобувачів вищої освіти про те, що відбувається у світі загалом і у їх професійній сфері зокрема.

Автентичні матеріали позитивно впливають на здобувачів вищої освіти, таким чином підвищуючи їх мотивацію до вивчення іноземної мови, оскільки викладачі здебільшого стараються добирати такі матеріали, які відповідають вподобанням, інтересам і потребам здобувачів вищої освіти.

Крім того, автентичні матеріали допомагають викладачам творчо підійти до методики викладання, надають їм більше можливостей для розробки різних поетапних типів завдань і вправ.

Висновки. Безперечно, розглянувши деякі особливості використання автентичних текстів та інших автентичних матеріалів у процесі вивчення іноземної мови, ми вважаємо, що такий прийом у навчанні іноземній мові доповнює заняття, занурює здобувачів вищої освіти в атмосферу реального мовного середовища, сприяє більш позитивному ставленню до навчання, розширює комунікативні здібності та культурні надбання здобувачів вищої освіти. Щодо перспективи подальших досліджень, пропонуємо детальніше дослідити і розробити методи використання автентичних матеріалів для вивчення іноземної мови професійного спрямування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ciornei S.-I., Dina T.-A. Authentic texts in teaching English. *Social and Behavioral Sciences*. 180. 2015. pp. 274–279.
2. Daskalos K., Ling J.-J. Authentic texts or adapted texts – That is the question! *Höstterminen* 2005. 38 p.
3. Nazifah I. Applying authentic texts to improve students' reading comprehension skill. Thesis. 2016. 71 p.
4. Ruiz L.-P., Molinero C.-S. Benefits of using authentic materials in an EST class. pp. 183–192. URL: <https://dialnet.unirioja.es>
5. The Offord Dictionary of English. 2005.

6. Загородня О., Лугова Т., Михайлюк М. Автентичний текст – невід’ємний компонент формування комунікативної іношомовної компетенції студентів закладів вищої освіти. Сучасні дослідження з іноземної філології. Том 19. № 1. 2021. С. 211–220.

7. Кашук М., Липченко Т. Використання відеоматеріалів TED Talks у навчанні англійської мови майбутніх спеціалістів у сфері ІТ. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених. Дрогобич, 2022. Вип. 55, том 2. С. 179–182.

8. Коломійчук І.М. Автентичні матеріали як ефективний засіб забезпечення соціокультурного спрямування процесу навчання іноземної мови. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія. Педагогічні науки». 2017. № 1(13). С. 102–105.

9. Нипадимка А., Сарновська Н. Роль автентичних текстів в навчанні іноземним мовам майбутніх фахівців-міжнародників. Молодий вчений. № 4.1 (31.1). 2016. С. 84–87.

REFERENCES

1. Ciornei S.-I., Dina T.-A. Authentic texts in teaching English. *Social and Behavioral Sciences*. 180. 2015. pp. 274–279.
2. Daskalos K., Ling J.-J. Authentic texts or adapted texts – That is the question! *Höstterminen* 2005. 38 p.
3. Nazifah I. Applying authentic texts to improve students’ reading comprehension skill. Thesis. 2016. 71 p.
4. Ruiz L.-P., Molinero C.-S. Benefits of using authentic materials in an EST class. pp. 183–192. URL: <https://dialnet.unirioja.es>
5. The Offord Dictionary of English. 2005.
6. Zahorodnia O., Luhova T., Mykhailiuk M. Avtentychnyi tekst – nevidiemnyi komponent formuvannia komunikatyvnoi inshomovnoi kompetentsii studentiv zakladiv vyshchoi osvity. [An authentic text is an integral component of the formation of communicative foreign language competence of students of higher education institutions]. *Modern research on foreign philology*. Tom 19. № 1. 2021. pp. 211–220 [in Ukrainian].
7. Kashchuk M., Lypchenko T. Vykorystannia videomaterialiv TED Talks u navchanni anhliiskoi movy maibutnikh spetsialistiv u sferi IT. [The use of TED Talks video materials in teaching English to future specialists in the field of IT]. *Current issues of humanitarian sciences: interuniversity collection of scientific works of young scientists, Drohobych, 2022*. Vyp. 55, tom 2. pp. 179–182 [in Ukrainian].
8. Kolomiichuk I.M. Avtentychni materialy yak efektyvnyi zasib zabezpechennia sotsiokulturnoho spriamuvannia protsesu navchannia inozemnoi movy. [Authentic materials as an effective means of ensuring the socio-cultural direction of the foreign language learning process]. *Bulletin of Alfred Nobel University. Series “Pedagogy and psychology. Pedagogical sciences”*. 2017. № 1(13). pp. 102–105 [in Ukrainian].
9. Nypadymka A., Sarnovska N. Rol avtentychnykh tekstiv v navchanni inozemnym movam maibutnikh fakhivtsiv-mizhnarodnykiv. [The role of authentic texts in teaching foreign languages to future international specialists]. *A young scientist*. № 4.1 (31.1). 2016. pp. 84–87 [in Ukrainian].